

Certifikace výrobků do zemí Celní unie (Rusko, Kazachstán, Bělorusko, Arménie) v praxi

Aktuální výsledky objemu vývozu do zemí Celní unie naznačují, že u největší z nich díky politické situaci a protizápadní náladě dochází k poklesu zájmu o vývoz či investice. Ruský trh je ale stále natolik zajímavým odbytištěm, že zejména velké firmy se zde snaží udržet. Země Celní unie i dnes zůstávají v seznamu 12 prioritních či zájmových zemí exportní strategie ČR pro rok 2012 až 2020, pozměněno bylo pouze celkové zaměření strategie, a to na perspektivní obory a příležitosti. Podporu českému exportu do těchto zemí poskytují i soukromé subjekty. Jedním z nich je certifikační společnost TÜV NORD Czech, která pomáhá s osvětou a získáním výrobní certifikace, která je pro vývoz do těchto zemí nezbytnou podmínkou. Právě v certifikaci výrobků totiž došlo k reformě, která sice měla přispět ke zjednodušení technických požadavků na bezpečnost výrobků v těchto zemích, ne všichni ale vzali na zřetel celkový rozsah těchto změn. Téma je vysoce aktuální i s ohledem na přísnost, která se poslední době zvýšila ve vztahu ke kontrole kvality jakéhokoli dováženého zboží. Na co nejčastěji výrobci zapomínají nebo proč se ruší se akreditace řady ruských certifikačních orgánů vystavujících potřebné dokumenty, jsme se zeptali zástupce této společnosti, Ing. Sergeje Solovyeva, specialisty a konzultanta TÜV NORD Czech pro státy Euroasijského ekonomického svazu.

O přechodu certifikátů GOST na technické reglementy (TR) toho bylo napsáno hodně. Byl již celý proces ukončen nebo je to ještě „běh na dlouhou trať“?

Na příkladu Ruska bych rád zmínil, že v určitých oblastech činnosti existuje mnoho příkladů nesouladu mezi zastaralými aspekty a současnými trendy. Důvodem, proč došlo k nahrazení systému norem, jehož základem byl GOST, bylo to, že přestal odpovídat aktuálním technickým požadavkům a stal se pouhou formalitou. Počátkem reformy a přechodu na novou koncepci – technické reglementy (TR) pak bylo přijetí Federálního zákona č. 184-FZ ze dne 27. prosince 2002 „O technické regulaci“, který byl vypracován a přijat za účelem výměny desítek tisíc GOSTů za technické reglementy, upravující výhradně otázky bezpečnosti.

K dnešnímu dni platí Rozhodnutí Komory Euroasijské hospodářské komise ze dne 20. 6. 2012 č. 48, které stanoví postupy vývoje, přijetí, přijetí změn a zrušení TR Celní unie. Jedná se o základní dokument, který řídí všechny předpisy v Celní unii. Současný stav je takový, že v platnosti je 34 technických předpisů a plánují se další. Vaši čtenáři mohou o předpisech získat detailní informace na konferenci TÜV NORD Czech, kterou připravujeme na 13. 10. 2015 (více informací naleznete na webových stránkách TÜV NORD Czech, pozn. red). Seznam a informace o přijatých platných TR je možné dohledat i na webových stránkách Euroasijské hospodářské komise <http://www.eurasiancommission.org/>

Jaké změny s sebou přináší TR? Respektive co to pro mě znamená, pokud mám výrobek, na který se nově vztahují TR?

Hlavní změnou je to, že dříve byly pro vývoz do 4 zemí Celní unie nutné 4 certifikáty, zatímco teď je jediný certifikát platný pro celou Celní unii. Vzhledem k přijetí TR již není třeba žádat ani o povolení k použití, které bylo zapotřebí ke zprovoznění výrobku na místě, a které vydával FSETAN - Federální služba ekologického, technologického a atomového dozoru. FSETAN nicméně zrušen nebyl, v současné chvíli kontroluje

O nových předpisech při obchodování s Ruskem lze získat detailní informace na konferenci TÜV NORD Czech, kterou připravujeme na 13. 10. 2015 – ilustrační obrázek

dozření následujících předpisů: TR CU 010/2011, 011/2011, 012/2011, 014/2011, 016/2011, 028/2012 a 032/2013.

Novinkou je i to, že výrobce mimo Celní unii musí mít svého zástupce (právníkou osobu nebo osobu zaregistrovanou v souladu s právními požadavky členskému státu Celní unie) na území Celní unie. Mezi žadatelem a výrobcem vzniká smlouva o převzetí odpovědnosti a plnění funkce výrobce na území Celní unie. Zástupce je pak nejen žadatelem o certifikaci, ale i vlastníkem vydaného certifikátu. Za důležité považují zmínit i to, na co řada výrobců zapomíná: výrobek musí plnit požadavky VŠECH TR, které se na něj vztahují (i to je práce pro kvalitního zprostředkovatele). Pouze takový výrobek může být uveden na trh a označen jednotným symbolem „EAC“. Všechny výrobky musí mít platné manuály, pasporthy a analýzu rizik – to vše podle ruských vzorů, které se od těch požadovaných do EU výrazně liší.

Ostřílení dodavatelé na tyto trhy se se změnami pravděpodobně již szily. Co byste poradil firmám, které vývoz teprve plánují?

Ono narazit může i, jak říkáte, ostřílený dodavatel. Dříve totiž existovaly certifikační orgány (akreditované akreditačním orgánem GOST) vystavující potřebné certifikáty i mimo Rusko (mj. i v ČR). Dnes může certifikovat pouze certifikační orgán akreditovaný Rosakkreditací (<http://fsa.gov.ru/>) a sídlící na území Celní unie. Tyto certifikační orgány mají ovšem různou kvalitu. Ačkoli zpočátku získají potřebnou akreditaci, během své činnosti neplní požadavky Rosakkreditace a během následných kontrol akreditaci neobhájí. Počty kontrol se od roku 2014 diametrálně navýšily a existuje tak velké riziko, že řada certifikačních orgánů vystavuje certifikáty s porušením předpisů ještě v době, kdy je již na „černé listině“.

Nicméně abych výrobce uklidnil, existují stránky, na kterých si mohou „své“ certifikační

orgány prověřit: (<http://fsa.gov.ru/>). Pokud by měli problém se na tomto odborném fóru zorientovat, rádi jim samozřejmě poskytneme tuto informaci na níže uvedených kontaktech.

Obecná rada, jak se vyvarovat toho, že zaplatíte za neplatný certifikát, tedy asi neexistuje?

Předně – v případě, že firma využije zprostředkovatele (tím je i naše společnost), měla by vědět, který certifikační orgán sídlící na území Celní unie je jejich partnerem. Zprostředkovatel jim tuto informaci musí předat. Výrobce by mělo zajímat i to, kdo je bude zastupovat v Celní unii. Na trhu je spousta nabídek – ne všechny jsou ale seriózní a výrobce tak může zaplatit za neplatný certifikát.

Příklady certifikátu a prohlášení o shodě vydané s porušením požadavků TR (z veřejného rejstříku Rosakkreditace) či dopis z centrály celní kontroly upozorňující své pobočky na certifikační orgán vydávající certifikáty s porušením předpisů (a předpokladem, že budou do budoucna zneplatněny), budou představeny na naší konferenci.

Jedinou radou, která ale bude pro firmy našeho typu vyznívat jako klasická dobře zaplacená reklama, je najít si zavedeného a spolehlivého zprostředkovatele, který díky svému jménu a pozici na světovém trhu nemůže v případě problémů ze dne na den „zmizet“

a která má vybudovány dlouholeté a díky počtu klientů i stabilní kontakty u certifikačního orgánu ze zemí Celní unie.

V ČR funguje několik zprostředkovatelů certifikace. Je to pro vývozce nejjednodušší způsob, jak certifikát získat?

Pokud mluvíme o malých a středních podnikcích, pak určitě ano. Výhodou je zejména to, že ještě před zahájením výroby přímo na místě poukážeme na chyby v dokumentaci, pomůžeme je korigovat a díky osobnímu jednání (které je samozřejmě v českém jazyce) vyplníme všechny potřebné dotazníky, které bývají „strašákem“ řady firem.

Zákazník navíc platí české firmě, která je dohledatelná a v právním systému „dosažitelná“. TÜV NORD Czech navíc například i pokrývá všechny náklady na nový certifikát, pokud by se prokázalo, že certifikát, jehož vydání zprostředkovala a pochybení bylo na straně buď TÜV NORD Czech nebo jejího partnerského certifikačního orgánu, je neplatný.

I českého zprostředkovatele je ale třeba prověřit – někteří např. pouze zajistí vydání certifikátu bez potřebných manuálů a pasportů. Výrobce tak zaplatí za dokument, který jeho výrobku ještě může zajistit překročení hranic (pokud na to nepříjde již celní správa), montáž (což je důležité zejména u výrobků určených do nebezpečných průmyslových

objektů) už pak ale bude zastavena do doby jejich dodání, a to může celou investici významně prodražit.

Jak dlouho trvá získání certifikátu?

Je třeba počítat s tím, že proces certifikace má několik kroků: výrobce musí připravit kompletní dokumentaci spolu s žádostí o provedení certifikace podanou zástupcem výrobce certifikačnímu orgánu. Certifikační orgán za dva až tři dny je schopen odsouhlasit dokumentaci a uzavřít smlouvu o provedení zkoušek s akreditovanou laboratoří. Pracovník laboratoře pak na místě výroby prověří vzorek nebo si nechá vzorek poslat. Musí provést zkoušky, sepsat protokol a odsouhlasit vydaný protokol s certifikačním orgánem. Certifikační orgán pak už „jen“ registruje certifikát. Samotný proces tak může trvat od jednoho do několika měsíců. Záleží zejména na čase inspektora a pracovníka laboratoře. Zprostředkovatelé s velkým objemem poskytovaných služeb jako jsme my, většinou nabízejí certifikaci v kratší době. Podmínkou je samozřejmě splnění všech požadavků, se kterými jim rádi pomůžeme.

Kontakt na Ing. Sergeje Solovyeva:

tel. : +420 296 587 201, +420 778 093 546, solovyev@tuev-nord.cz

(red)

Pozvánka na konferenci TÜV NORD Czech

Používání Technických reglementů Celní unie v praxi Základní chyby a způsoby řešení. Postupy certifikace

- určena pro výrobce a dodavatele se zájmem o vývoz nebo již exportující do Ruska, Běloruska, Kazachstánu či Arménie
- s cílem objasnění aktuálních požadavků certifikačního systému celní unie na základě platných TR CU
- přednášejí zástupci ruského certifikačního orgánu Baškirský centr certifikace a testování

Datum konání: 13.10.2015

Místo konání: Maximus Resort Brno

Pro více informací: Simona Havránková, havrankova@tuev-nord.cz, tel.: +420 495 822 390

TÜV NORD Czech s.r.o.
Pod Hájkem 406/1
180 00 Praha 8
www.tuv.cz

